

חימה מעל לבני ישראל ר"ל ופנחסם צפלו השיבו
אחור ח"כ חלף זה יחי שכר קנאתו עולה הרבה יותר
מקדושת כהונה ומכ"ש מקדושת לויים, וזהו והיתה לו
ולזרעו אחריו ברית כהונה עולם, תחת אשר קנא
לאלקיו פי ברית הכהונה יחי מדרגה חי תחת מדרגת
קנאתו לאלקיו. [תקס"א].

השיב את חמתי מעל בני ישראל. הנה כתיב ישפט
תצל צדק ועמים צמשים [תהלים ל"ח] ופי' זו
כי ישראל הם תצל המתוצלים צמט"ש ישפט צדק
והוא מדת ירושלים לזק ילין זה וא"ה ישפט צמדה
הנקראת מישרים. והנה כתיב [שם ס"ז] ישמחו וירגו
לאומים כי תשפט עמים מישר, והנה ישמחו וירגו
לאומים ר"ת לוי ע"ש וגלו גוים רבים [זכרי' ז']
ואז תשפט עמים משור ולכן ירושלים נקרא לזק
צבחי ישראל, וירושלים אותיות לוי מישר לא"ה
הם נקראים צנות ירושלים כפירש"י צשיר השירים,
והמחצלת הנקרא חימה מתגרה דוקא בישראל כידוע
מדברינו כמה פעמים (**), וצדקו מדת הנקרא חתן
מכפר עליו ע"כ חמתי גמטרי' חת"ן עמ"ש צוהר אמור
על השמים מספרים כבוד אל זה חתן ר"ל תורה
שככת וכבוד אל זה כלל ר"ל משנה, צארכ' משנה
ירש (***) , ולכן כתיב גבי פנחס ברית הלו"י וחתנם
לו מורא וייראני ומפני שמי נחת הוא [מלכ' ז'],
מפני שמי נחת הוא ר"ת אותיו משג"ה, ונחת
אותיות חתן, ומשום כן לקח רמח צמלואו ר"ש מ"ס
חי"ת יש כאן אותיות מישר ואותיות חמתי שהוא
מדה"ד כלול מא"ה וישראל וחי כאן זמרי וכזי
וק"ל. [תקס"ב].

השיב את חמתי מעל בני ישראל, ר"ל כי החמה
של צעילת צח אל נכר ר"ל עולה יותר מאהבת
הי את בני ישראל, על כן השיב פנחס החמה מעל בני
ישראל דייקא, וחי שכרו אתו שזכות קנאתו לאלקיו
עלה ע"ג קדושת הכהונה, וזהו והיתה לו ולזרעו אחריו
ברית כהונה עולם תחת אשר קנא לאלקיו ר"ל כי
מדרגת הכהונה תהיה תחת מדרגת מלות הקנאה
כי הקנאה ע"ג. [תקס"ג ; ועי' לעיל משנת תקס"א
ד"ה השיב].

בקנאו את קנאתי צחוכס, כי הקצ"ח נתן כללות
ישראל מדת הקנאה לקנאת קנאתו ולא לשא

אותו מגדולתו וממיתו אותו כך שהרי שוב לא יקום
נקם שהרי מת, וחי' דתן ואבירם לא הורדו מגדולתן
כיון שנאצדו מתוך הקהל אין לורך להורידם מגדולתם.
והנה יראה דומי' בן סלוא חי נשיא לא' מצתי אבות
של שמעון ונחמלה ונעשה נשיא שצט ג"כ וחי' נשיא
לאותו בית אצ ונשיא על כל השצט, וחי' נשיא כל
השצט אס חינו חייב מיתה מורידין אותו מגדולתו
כשחייב עונש צ"ד אצל נשיא בית אצ חינו אלא
כאצ"ד צעלמא שאין מורידין אותו, והנה כשהקריב
המדיניות לעיני כל ישראל והם נעלמה מהם ההלכה
שקנאין פוגעין בו ולא ידעו שחייב מיתה ע"כ הורידוהו
מגדולתו מהיות עוד נשיא שצט כ"א נשיא בית אצ
ע"כ כתי' נשיא בית אצ לשמעוני, אך צמסקנא חרגו
פנחס דדינא הכי דקנאין פוגעין בו וממילא כיון
שנכרג ישר צשררתו להיות מחייתם נשיא שצט וע"ג
הי' השצטים חומרים והרג נשיא שצט מישראל כיון
שנכרג הרי הוא נשיא שצט. [תקל"ג].

במדרש פנחס בן אלעזר, דדין הוא שיטול שכרו,
איתא צמדרש כשילא ר"ג הזקן להריגה
תלו תלמידיו החטא שמה פ"ה שדרש שמה (*) וגמלא
אפילו מיחד כל מעשיו לש"ש אס אח"כ שמה בו מקפח
שכרו, על כן אחר שעשה פנחס מעשה הנורא הזה
ומסר נפשו והלליה אולי הי' נכסה שמה צלצו
והיה מפסיד קצת משכרו על כן מאת הי' היתה נסכה
שהיו השצטים מצזים אותו הראיתם בן פועי זה
בדי שלא יתגאה וישמה וא"כ עי"ז דדין הוא שיטול
שכרו. [תלד"ק].

השיב את חמתי מעל בני ישראל, פי' כי המחצלת
חמה כבר עבר על ראש בני ישראל ע"ד
[תהלים ל"ח] כי עוונותי עצרו ראשי, ופנחס השיבו
מעל ראש בני ישראל, לכן כתיב מעל בני ישראל, וזה
עתה שכרו של פנחס ברית כהונה עולם תחת אשר קנא
לאלקיו פי' כי הנה הלויים קנאו קנאת הי' לצאות צעגל,
והי' שכרם שנצדלו מעדת ישראל ונחקדשו צקדושת
הלויים, נמצינו למדין מזה שקדושת הלויים הוא שקול
או אפשר עדיף יותר ממלות קנאת הי' שהרי הי' זה
שכרם חלף קנאתם להי', וקדושת כהונה שהוא יותר
מלויים הוא ע"כ מדרגה יותר ממלות קנאה הנ"ל,
אמנם אמר פה עתה להיות כי כבר גברה קליפת

שער יוסף

אוכלוסי ישראל יושבין לפניך וזה דעתך עליך, אמר לו
ישמעאל אחי מוכן אדם שיקבל את פגעו ע"ש.

(** בחי' עמ"ס ע"ז מימי חורפו כמוזכר בהח"ס עמ"ס נדרים
ספ"ג.

(***) עי' בהקדמת הוזהר דף ח' ע"א, השמים דא חתן וכר.

(*) באבות דר"ג פרק ל"ח : וכשתפסו את רשב"ג ואת ר'
ישמעאל ליהרג היה רשב"ג יושב ותוהה בדעתו ואומר אוי
לנו שאנו נהרגין כמחללי שבתות וכעובדי כוכבים וכר' אמר
לו ר' ישמעאל רצונך שאומר לפניך דבר אחד אמר לו אמור
וכר' אמר לו שמא כשהיית יושב ודורש בהר הבית והיו כל

לחציו אחי שלמה מרקיע בכל מעלי שבתא ולרצא בכל מעלי יומא דכיפורי משום שהיה מגין אכולי כרכא על כן לא אחי לוי שלמא רק במעלי יומא דכיפורי, וכן ה"י ה"י ראוי שיצא לו שלום משמיה בשלימות ולא בקטיעה, אך הו"א וכן על כל ישראל והשיב את חמתי לכן אמר הנני נותן לו את צריתי שלם קטיעה כי מסתייעי דמגין על כל ישראל וק"ל. [תקס"ד].

הנני נותן לו את צריתי שלום אחז"ל פ"ג דקדושין שלום קטיעה כשהוא שלם ולא כשהוא צעל מוס, ובמדרש אחז"ל [זכאים ק"א:] לא נתכבן פנחס עד שטעה שלום בין השצעים צימי יהושע כי עד אז לא היה מרוצה לעם, והנה א"ע דכהני שלוחי דרחמנא נינהו, מ"מ קצת שלוחי דידן נמי הוה כמ"ש תוס' פ"ק דקדושין ע"ש וא"כ כיון שהוא קצת שלוחא דידן צדין הוא שיהי צעל מוס פסול משום הקריביו נא לפחתך, אך פנחס שנתכבן עתה ולא היה מרוצה לעם היה רק שלוחא דרחמנא ויהי אפי' צעל מוס כשר, קמ"ל כשהוא שלם ולא כשהוא חסר וכטעם כי גם הוא יהי שלוחא דידן לכשיעשה שלום בין השצעים וא"כ לריך שיהי שלם ולא צעל מוס. [תקפ"ט].

הנני נותן לו את צריתי שלום. יל"ד הנני נותן ולא אמר הנני כורת צריתי אחר. ועוד שלום קטיעה פי' רבותינו [קידושין ס"ו:] כמו שלם בשלמות, הנה כל צרית כרותה לשנים ועוצרים בין הגזרים, הוא צ' פעמים דצ"ש גמטרי' צרית, דצ"ש מלמעלה ר"ת דיעה צינה שכל אותו יתן ה', ודצ"ש מלמעלה ס"ת של צ' נפשי מאודי יתן אדם מלמעלה, והוא צרית צרית ועוצרים צ"י שני הגזרים, אך הדצ"ק צתכלית הדצקות כפנחס צשעת מסירת נפשו הרי הכל חד והרי הצרית שלם ולא נכרת לשנים הנני נותן לו את צריתי שלם ולא נכרת לשנים.

את צריתי שלום. כתיב אז הייתי צעיניו כמואלת שלום. ואחז. ככלה שנמאלת שלם צצית חמיה ורדופה להגיד צצית אציה, עיי' פסחים ר"פ האשה, וכחצנו במקום אחר*) דהיינו העוסק בתורה שנמשל לארוסה וכלה ונקראת הקצ"ה צחי חמיה והולך מצהמ"ד לצהכ"י להתפלל וצתפלה נקרא צחי בן הנוטל פרס מאציו והולך מחיל אל חיל מצית חמיה לצית אציה ונקראת מואלת שלום, והכא כתי' ויקס פנחס מתוך העדה צציהמ"ד היו יושבים ועוסקים בתורה ויקס פנחס מתוך עסק התורה ויקס רומה ויכפר על צני ישראל והוא כמואלת שלום. והנני נותן לו את צריתי שלום. [תקי"ף].

(*) בח"ס על התורה חלק ב' עמ' צ"ז טור ב'.

פני גבר עזין שצאומות ישראל [כצילה כ"ה.], אמנם יש רשעים המהפכים קערה על פניה ומשתמשים במדת עזות שלא במקומה הראוי וכן עשה זמרי ויקרב את המדיניות לעיני משה וזקנים, והנה פנחס נתקנא קנאת סופרים, איך נטע הקצ"ה מדת הקנאה בלב זה הרשע להעז פניו כל כך, ואם כי ישרים דרכי ה' וזה הפושע נכשל בה, מ"מ גם לב כמוהו לקנאת קנאת ה' לצאות ולדיקים ולכו צם ולא אשא פני כל גבר, נמלא כי פנחס נתקנא במדת הקנאה שצחוכס של רשעי ישראל, וזהו בקנאו את קנאתי אשר צחוכס מדת הקנאה שנטעתי בקרבם. [תקס"א].

ולא כליתי את צני ישראל בקנאתי, כבר הודעתך כי המחזור שכינתו לזיון היינו יחוד הקצ"ה ושכינתו ית"ש סומך גאולה לתפלה, מחבר יסוד עם מלכות, והנה שכינה לזיון גמטרי' ישראל, וגם לזיון גמטרי' קנאה, כדכתיב [זכרי' א'] קנאתי לירושלם ולזיון קנאה גדולה, לכן כשח"ו גובר קנאה לרעה כמו גזי זמרי אזי יתחייבו כל"י ח"ו תתפרד לזיון משכינה ולא תשאיר ישראל על מתכנתו, וזהו ולא כליתי את צני ישראל בקנאתי דייקא. [תקס"א].

לכן אמור הנני נותן לו את צריתי שלום והיתה לו ולזרעו אחריו צרית כהונת עולם תחת אשר קנא לאלקיו ויכפר על צני ישראל, כי הנה יש אשר צטבעו סבן גדול לא יכעס כלל והוא יהי ענוותן ושפל צרך, ואמנם הוא לא יקנא קנאת ה' לצאות משום אדם נמלא ולא שכרו צהפסדו, ויש אשר צהיפוך מזה הוא כעסן על כל דבר מועט והוא מקנא קנאת ה' לצאות ולא הפסדו צשכרו, אמנם היותר שלם לפני ה' הוא העניו אשר נצח צעיניו נמאם מוחל בשלו ואינו מוותר בשל ה' ובשל תורתו הקדושה, וכמו שטעה פנחס צהראותו כעסו וחורנו והעז פניו נגד כל העדה וזקניהם והרג נשיא שצט — בכל זאת היה עניו ושפל רוח ומוחל על עלצונו צשמעו אומרים בן פועי זה וכדומה דברי צזיון וקלף, והוא ההפכים לעשות רצון קונו ית"ש, גלל בן ניתן לו שכר מההפכים כי ידוע דכהנים קפדנים הם ועמך כמריצי כהן כדאיתא צשצת פי' השואל, והכא הצעיחו הקצ"ה הנני נותן לו את צריתי שלום ואפ"ה והיתה לי ולזרעו אחריו צרית כהונת עולם, ויהי צ' הפכים צנושא א', ולמה בן תחת אשר קנא לאלקיו צחרי אף וחומה לצבדו ה', ואפ"ה ויכפר על צ"י פי' שכפר להם מה שדברו נגדו ומחל להם בלב שלם ולא צצט עלצונו נמלא כי פעל הוא צ' הפכים לצבדו ע"כ גם שכרו ככה יהי וק"ל. [תקס"א].

לכן אמור הנני נותן לו את צריתי שלום וצ"ס דקידושין דהאי שלום קטיעה הוא למעט כשהוא צעל מוס, וי"ל שהוא עפ"י מאחז"ל צפרקי דחסידי